

TONK "helpt" zelfstandigen van de regen in de drup

Auteur: Tom Suters, www.tomsuters.nl, koördirigent en cultureel ondernemer

Datum: 15 april 2021

In september 2020 kondigde het kabinet de TONK (Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten) aan. De TONK was hét argument van het kabinet voor de invoering van de partnertoets waardoor de meeste zelfstandigen (eenmanszaken, winkeliers, ZZP-ers) ineens volledig buiten de TOZO (Tijdelijke Overbrugging Zelfstandig Ondernemers) vielen. Met de TONK in aantocht verwierpen de coalitiepartijen VVD CDA en D66 ook stevast alle moties om de alom bekritiseerde partnertoets weer af te schaffen.

Nu de TONK in de meeste gemeenten sinds begin april(!) ook eindelijk aangevraagd kan worden blijkt het aantal aanvragen echter flink achter te blijven. Geschrokken vragen dezelfde coalitiepartijen het kabinet nu om een "ruimhartigere uitvoering" van de TONK. De echte vraag is natuurlijk waarom de TONK niet of nauwelijks wordt aangevraagd.

In 2020 deden maar liefst 380.000 zelfstandigen, waaronder ik, een TOZO aanvraag. Mijn aanvraag werd binnen twee weken toegekend en nog eens twee weken later stond het eerste bedrag (ruim €900) op mijn rekening. Als de nood aan de man is kun je in Nederland dus toch op de overheid rekenen dacht ik nog met gepaste trots.

Helaas viel ik drie maanden later door de partnertoets alweer buiten de TOZO net als ruim 300.000 collega ondernemers. Wat restte was het (minimum) inkomen van mijn partner en de TONK. Helaas blijkt de TONK zes maanden later een dode mus en worden zelfstandigen dus weer aan hun Corona lot overgelaten.

Waarom de TONK niet werkt.

De TONK is geen aparte wettelijke regeling zoals de TOZO maar alleen een zak geld met 260 miljoen. Hiermee kunnen gemeenten via de bestaande participatiewet (beter bekend als bijstand) inwoners te hulp schieten die door Corona bijvoorbeeld hun woonlasten niet meer kunnen opbrengen. Omdat alleen de gemeenten over de uitvoering van de bijstand en dus ook over de TONK gaan, heeft Den Haag zich zo zelf overgeleverd aan de "ruimhartigheid" van de gemeenten.

Daarnaast is de TONK doelgroep veel groter dan de "bekende" groep minima in een gemeente die bijstand ontvangen. Gemeenten kunnen daardoor moeilijk inschatten hoeveel TONK aanvragen ze kunnen verwachten. Zijn gemeenten te ruimhartig met hun deel van de 260 miljoen krijgen ze het tekort niet of niet automatisch door het rijk vergoed. De gevolgen laten zich raden: afwachtende wethouders, maanden vertraging bij de uitrol van de TONK, (nog) lagere vergoedingen dan de TOZO inclusief een vermogenstoets en grote verschillen tussen gemeenten.

Waar je woont kan je dus zomaar honderden euro's per maand aan TONK schelen. En waarom zou je de TONK nog aanvragen als je eerst je (pensioen)reserves grotendeels moet opeten om dan achteraf gedurende maximaal zes maanden een paar honderd euro per maand te krijgen?

Voor het rijk daarentegen is de TONK een stuk goedkoper dan de TOZO. De 380.000 TOZO aanvragen (zonder partnertoets) in 2020 kostten 2,5 miljard. Zo bezien is de TONK met 260 miljoen gewoon een ordinaire bezuiniging op de Corona steun voor

zelfstandigen. Zo'n bezuiniging is nog eens extra zuur als je het vergelijkt met de ruim 15 miljard(!) in 2020 aan NOW (Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid) om eveneens 380.000 werknemers aan het werk te houden met loonsubsidies tot maar liefst €7200 per maand zónder partnertoets plus mogelijk nog een TONK uitkering (ja u leest het goed!)

Een rechtvaardige Corona regeling voor zelfstandigen

De Tweede Kamer vraagt het kabinet nu dus om een ruimhartigere uitvoering van de TONK echter zonder te zeggen hoe. Met de gemeenten aan het roer van de participatiewet kan het kabinet echter niet veel meer dan (veel) meer geld te geven maar blijft het nog steeds overgeleverd aan de ruimhartigheid van de gemeenten. Bovendien kom je zo toch weer uit op TOZO-achtige bedragen.

De simpelste en snelste manier om zelfstandigen een goede Corona regeling te geven is daarom gewoon de oude TOZO zonder partnertoets te herstellen. Deze heeft in 2020 bewezen wel doelmatig, effectief en efficiënt uitvoerbaar te zijn met 380.000 aanvragen, ruim(hartig)ere vergoedingen, landelijk uniforme regels, geen partner- of vermogenstoets, rechtstreekse financiering vanuit Den Haag en gemeenten die slechts als loket functioneren.

Het benodigde extra geld is vrij eenvoudig te vinden door een kleine versobering van de nu zeer ruimhartige NOW. Worden meteen de Corona steunpakketten tenminste ook (iets) eerlijker verdeeld over álle werkenden in Nederland!

En de TONK? Schaf die gewoon af of gebruik hem zoals die bedoeld is: een sociaal vangnet voor iedere burger **naast** de NOW en de TOZO en niet in plaats van!

De [eerstvolgende vergadering](#) over het economisch steunpakket in de 2e kamer gaat binnenkort plaatsvinden. Om te zorgen dat het kabinet alsnog de juiste maatregelen neemt voor een betere en rechtvaardige Corona regeling voor zelfstandigen ben ik een [on-line petitie](#) begonnen. Kijk op www.tomsuters.nl/corona voor meer informatie en teken de petitie.